

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ОХОРОНА ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

Віктор Ковальський,
*президент видавничої організації “Юрінком Інтер”,
кандидат юридичних наук*

Правові функції, зокрема й охоронна, є сутнісним проявом напрямів внутрішньої політики держави, що знаходить законодавчий вираз у її завданнях, предметі й реалізації. В українській державі відбуваються різноманітні тенденції, що свідчать про посилення ролі охоронної функції. Сьогодні спостерігається інтенсифікація та диференціація правового життя, при цьому різні соціально-правові організації, явища і системи одержують дедалі більшу автономію і значення. Проведення політики реформування у різних сферах, тим більш формування нової системи відносин між різними гілками влади підкреслює роль і функції держави. Вони трансформуються у певну правову реальність, у системну організацію, яка має як внутрішню так і зовнішню конструкцію, фіксується у правоохоронній діяльності держави, що має власну динаміку, механізм і ефективність. У той же час відчувається взаємозалежність функцій держави, в тому числі з охорони суспільних відносин, перехід до їх нової регуляції. Певне уявлення про юридичний зміст правових функцій можна отримати, аналізуючи текст чинної Конституції України, в якому відокремлюються та перемешуються

саме соціальна, організаційна, регулятивна, інформаційна, виховна, економічна та охоронна функції. Зокрема, про

- соціальну функцію йдеться у змісті 1, 13, 16, 21, 35, 36, 44, 46, 47, 85, 92, 115, 116, 119, 132, 138, 143 статтях Конституції;
- про інформаційну — 17, 31, 32, 34, 50, 92;
- виховну — 52, 92, 12, 11, 35, 36, 49, 53, 54, 66, 85, 92, 116, 119, 132, 137, 138, 143;
- економічну — 13, 15, 16, 32, 36, 42, 44, 49, 85, 92, 95, 116, 119, 132, 138, 143;
- охоронну — 8, 13, 16, 17, 24, 25, 27, 28, 29, 32, 34, 35, 36, 39, 42, 44, 46, 51, 54, 55, 59, 63, 65, 85, 92, 116, 127, 129, 145;
- регулятивну — 6, 20, 24, 26, 29, 30, 33, 36, 39, 40, 41, 44, 45, 46, 54, 57, 67, 72, 75, 77, 76, 82, 85, 88, 91, 92, 95, 103, 106, 117, 127, 128, 137, 140, 252;
- організаційну — 3, 10, 13, 16, 17, 18, 23, 24, 44, 45, 46, 49, 52, 53, 54, 59, 91, 99, 106, 107, 116, 119, 126, 129, 130, 138, 143 статтях Конституції України.

Втілюються функції держави у законодавчих рішеннях або державних програмах, які приймає Верховна Рада України відповідно до ч. 4

ст. 144 Конституції України, а розробляє новоутворений Кабінет Міністрів. На рівні місцевого самоврядування право розробляти відповідні програми надано органам місцевого самоврядування. Програмами керується у своїй діяльності і Президент України. В нашій державі розроблено й прийнято більше тридцяти програм соціального, економічного, екологічного, правового, інформаційного та іншого розвитку суспільства.

Охоронна функція визначає спрямованість держави з наближення до людини й суспільства, забезпечення гармонізації соціальних і приватних інтересів, до певних державних пріоритетів, які з'являються у перехідний період і потребують не тільки впорядкування, але й усунення конфліктів, колізій, локалізації соціальних і правових протиріч.

При визначенні сутності держави як соціальної і правової, ми виходимо з того, що саме функції держави у поєднанні із формами і методами їх здійснення утворюють певну систему, яка, з одного боку, має інституціональне походження, оскільки є неодмінною складовою самої держави, а з іншого — субінституціональне походження, яке має забезпечити спрямований розвиток правової політики, гармонічне поєднання публічних та приватних, національних та відомчих, політичних, економічних та соціальних інтересів, які стосуються охорони правового порядку, зокрема захисту інтелектуальної власності в нашій державі. Реалізація охоронної функції, щодо системи інтелектуальної власності має бути певним каталізатором розвитку економіки, правових приписів у цій царині. Охоронна функція має конституційне забезпечення та відповідну юридичну силу. У той же час

цією функцією охоплює не найширше за обсягом, але досить важливе для існування людини коло конституційних цінностей. Аналізуючи конституційні завдання охоронної функції, можна відокремити п'ять напрямів її реалізації. По-перше, це державна охорона абсолютних конституційних цінностей (*життя та здоров'я особи, державна безпека, безпека миру та людства*), по-друге, забезпечення охорони та захисту цінностей буття (*власність, навколишнє середовище, воля та недоторканність особи, безпека виробництва права тощо*), по-третє, охорону та захист правових цінностей (*правосуддя, правопорядок, авторитет державної влади, право інтелектуальної власності тощо*). Четверте завдання складає шлях, яким має реалізуватися три попередні завдання, а саме лише у кримінальному законі визначається, які суспільно небезпечні діяння є злочинами та які покарання застосовуються до осіб, що їх вчинили, і п'яте — запобігання злочинам. Аналіз результатів виконання цих завдань безумовно, складає предмет іншого дослідження, хоча в загальному розумінні цього питання зважимо на те, що судова статистика дає підстави розуміти, що саме останнє завдання належним чином не виконується. Логіка формулювання завдань КК України будується як органічне поєднання предмета та методу правового регулювання. При цьому одна із функцій кримінального закону (*охоронна*) є головною, а інші є похідними (*регулятивна, запобіжна, інформаційна*). В загальному розумінні механізму реалізації цих завдань можна уявити, що охорона від злочинних посягань означає, що вони або не були вчинені завдяки існу-

ЗАХИСТ ПРАВ

ванню та застосуванням на практиці відповідних норм кримінального закону, або вчинені злочини належним чином розслідувані й потерпілі отримали захист завдяки дії кримінального закону. Звичайно, захищаючи конкретних потерпілих, Кримінальний кодекс ставить у захист певним чином й інших осіб або й інші цінності, виконуючи таким чином місію охорони. Тому якщо визнати, що чисельність осіб, які піддані охороні, дорівнює кількості частини населення, що не вчинили злочинів, та кількості потенційних жертв за вираженням тих осіб, які вже стали реальними жертвами злочинів, то під дію кримінального закону потенційно підпадають практично усі громадяни держави.

Тому наголошуючи на відмінності між поняттям "охоронна функція" та "правовий захист" потрібно виходити з того, що поняття "охоронна функція" дозволяє досліджувати динаміку, оптимальну ефективність діяльності уповноважених органів, а поняття "правовий захист" дозволяє відмежувати види діяльності певних органів держави та й власне правозахисні органи, зокрема, з так званими "особливими функціями" з контролю, виконання, реалізації та надання допомоги в питаннях охорони прав та обов'язків, аналізувати охоронювані та квазі-правові інтереси суб'єктів соціальних відносин. Склад охоронної функції визначається структурою та юридико-технічним станом правових норм, призначених до застосування у певній галузі правового регулювання. А отже, з точки зору ефективності реалізації цієї функції зміст має поєднуватися з призначенням. Як і будь-яка складова правової дійсності охоронна функція ха-

рактеризується складом учасників (*суб'єктами, що мають певний правовий статус*), об'єктом, змістом та межами застосування. Тому ознаки охоронної функції як істотної, необхідної і достатньої складової кримінального закону мають бути наступними:

- охоронна функція це органічна частина політики держави в певній галузі (підгалузі) охорони прав людини і правопорядку; як публічна діяльність вона розповсюджується на правові відносини, які вимагають спеціальної компетенції уповноважених органів держави та службових осіб (оперативних працівників, дізнавачів, слідчих, працівників органів прокуратури, суддів, державних виконавців тощо);
- ця функція має офіційний характер, а отже її реалізація має певні правові наслідки для визначеного кола учасників відносин, що виконують певні правові ролі, зокрема в системі захисту права інтелектуальної власності (правоохоронця, індивідуального автора, члена авторського колективу або керівника авторського колективу, праворозпорядника, володільця або користувача об'єкта права інтелектуальної власності, винахідника, раціоналізатора учасника окремих процесуальних дій тощо);
- охоронна функція обумовлена взаємодією конституційного, кримінального та цивільного законів, що вимагає при застосуванні норм кримінального закону кумулятивної взаємодії усіх регулятивних та охоронних норм, які стосуються предмета охорони.

Реалізацію охорони права інтелектуальної власності як важливої

правової цінності можливо структурно представити як сукупність норм кримінального і цивільного права, завдання яких збігаються, проте є суттєва різниця щодо меж цієї охорони та незбігання спрямованості цієї охорони.

Виходячи із вимог Книги четвертої ЦК України, в якій зазначаються завдання з охорони права інтелектуальної власності, слід, на нашу думку, при визначенні функцій охорони права інтелектуальної власності в кримінальному законі виходити із загального визначення його об'єктів (ст. 420 ЦК), суб'єктів (ст. 420 ЦК), визначення складових особистих немайнових (ст. 423 ЦК) та майнових прав інтелектуальної власності (ст. 424 ЦК), наслідків порушення (ст. 431 ЦК) та захисту права інтелектуальної власності судом (ст. 432 ЦК), а також забезпечення недоторканності твору (ст. 439 ЦК), використання твору за згодою автора (ст. 443 ЦК), правомірне використання твору без згоди автора (ст. 444 ЦК).

Важливе значення має також визначення майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти суміжних прав (ст. 452 ЦК), їх використання (статті 453, 454, 455), права на наукове відкриття (ст. 458 ЦК), засвідчення набуття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок (ст. 462 ЦК), на компонування інтегральної мікросхеми (ст. 472 ЦК), а також зміст майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми (ст. 474 ЦК).

У визначенні меж кримінально-правової охорони права інтелектуальної власності мають значення й особливості цивільно-правової охорони окремих об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема об-

сяг правової охорони раціоналізаторських пропозицій (ст. 482 ЦК), майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин, засвідчені патентом (ст. 487), правової охорони комерційного найменування (ст. 489 ЦК), майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування (ст. 490 ЦК) на торговельну марку (ст. 495 ЦК), на географічні зазначення (ст. 503 ЦК), майнові права (ст. 506 ЦК) та здійснення охорони комерційної таємниці органами державної влади (ст. 507 ЦК).

Таким чином, загальне уявлення щодо реалізації функцій з охорони права інтелектуальної власності можливо представити у вигляді *таблиці*, в якій простежуються взаємозалежні кореспондуючі зв'язки між нормами Кримінального та Цивільного кодексів, норми яких мають як регулююче, так і охоронне призначення.

Виходячи із складеної таблиці, головним питанням охорони є множинність об'єктів права інтелектуальної власності, що ускладнює формування єдиної системи кримінально-правової охорони та ускладнює формування чіткої класифікації цих об'єктів. Безперечно, що існуюча класифікація об'єктів інтелектуальної власності є дискусійною, виходячи із сучасного рівня законодавства у галузі авторського права та суміжних прав. Так, автори сучасного підручника з права інтелектуальної власності небезпідставно вважають, що є сумнівним об'єднання в одну групу об'єктів авторського права та суміжних прав. Додамо, що загострюється питання віднесення конкретних об'єктів права інтелектуальної до таких, що мають беззаперечний захист, а також відомча

ЗАХИСТ ПРАВ

розпорошеність зусиль у цій царині. Захист права інтелектуальної власності здійснюють два міністерства (МОН та МВС), чотири цивільних відомства та СБУ. У державі практично не існує єдиної статистики охорони та захисту об'єктів права інтелектуальної власності. Проте відомча статистика притягнення до відповідальності за порушення права інтелектуальної власності свідчить про те, що значно збільшилася кількість виявлених злочинів (2005 рік — 483, 2006 — 812, 7, а в 2007 — вже 807 злочинів). Щодо адміністративних правопорушень, то тут зміни ще більш різючі, оскільки за 2006 рік виявлено всього близько 3500 правопорушень, а в поточному році вже майже 5200 адміністративних правопорушень. У той же час, за даними Міжнародного альянсу інтелектуальної власності, Україну вважають державою, яка не забезпе-

чує охорону прав авторів і виконавців і яка очолює найбільші ринки піратської продукції, що, у свою чергу, перешкоджає вступу України в СОТ. На нашу думку, для виконання зобов'язань у сфері інтелектуальної власності нашій державі потрібно впровадити усі необхідні заходи, включаючи заходи адміністративно- та кримінально-правового характеру. І хоча існує думка, що посилення кримінально-правових заходів проти порушників права інтелектуальної власності створює ілюзорне й необґрунтоване уявлення про їх ефективність ми вважаємо, що найбільш правильним є системні рішення у сфері захисту та охорони права інтелектуальної власності. Такі рішення повинні мати наслідком ефективний захист права інтелектуальної власності на державному, відомчому та індивідуальному рівнях правозастосування.

Таблиця норм КК та ЦК, які спрямовані на захист права інтелектуальної власності, що мають кореспондуючі зв'язки

Стаття Кримінального кодексу України	Стаття Цивільного кодексу України
<p><i>Ст. 176 Порушення авторського права і суміжних прав</i></p> <p>1. Незаконне відтворення, розповсюдження творів науки, літератури і мистецтва, комп'ютерних програм і баз даних, а так само незаконне відтворення, розповсюдження виконаць, фонограм, відеограм і програм мовлення, їх незаконне тиражування та розповсюдження на аудіо- та відеокасетах, дискетах, інших носіях інформації, або інше умисне порушення авторського права і суміжних прав, якщо це завдало матеріальної шкоди у значному розмірі</p> <p>2. Ті самі дії, якщо вони вчинені повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або завдали</p>	<p><i>Ст. 431. Наслідки порушення права інтелектуальної власності</i></p> <p>1. Порушення права інтелектуальної власності, в тому числі невизнання цього права чи посягання на нього, тягне за собою відповідальність, встановлену цим Кодексом, іншим законом чи договором.</p> <p><i>Ст. 432. Захист права інтелектуальної власності судом</i></p> <p>1. Кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого права інтелектуальної власності відповідно до статті 16 цього Кодексу.</p> <p>2. Суд у випадках та в порядку, встановлених законом, може постановити рішення, зокрема, про:</p> <p>1) застосування негайних заходів щодо запобігання порушенню права інтелектуальної власності та збереження відповідних доказів;</p> <p>2) зупинення пропуску через митний кордон України товарів, імпорту чи експорту яких</p>

продовження таблиці

<p>матеріальної шкоди у великому розмірі.</p> <p>3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені службовою особою з використанням службового становища або організованою групою, або якщо вони завдали матеріальної шкоди в особливо великому розмірі.</p> <p>Примітка. У статтях 176 та 177 цього Кодексу матеріальна шкода вважається завданою в значному розмірі, якщо її розмір у двадцять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, у великому розмірі — якщо її розмір у двісті і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, а завданою в особливо великому розмірі — якщо її розмір у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.</p>	<p>здійснюється з порушенням права інтелектуальної власності;</p> <p>3) вилучення з цивільного обороту товарів, виготовлених або введених у цивільний оборот з порушенням права інтелектуальної власності та знищення таких товарів;</p> <p>4) вилучення з цивільного обороту матеріалів та знарядь, які використовувалися переважно для виготовлення товарів з порушенням права інтелектуальної власності або вилучення та знищення таких матеріалів та знарядь;</p> <p>5) застосування разового грошового стягнення замість відшкодування збитків за неправомірне використання об'єкта права інтелектуальної власності. Розмір стягнення визначається відповідно до закону з урахуванням вини особи та інших обставин, що мають істотне значення;</p> <p>6) опублікування в засобах масової інформації відомостей про порушення права інтелектуальної власності та зміст судового рішення щодо такого порушення.</p> <p>Стаття 433. Об'єкти авторського права</p> <p>1. Об'єктами авторського права є твори, а саме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) літературні та художні твори, зокрема: <ul style="list-style-type: none"> • романи, поеми, статті та інші письмові твори; • лекції, промови, проповіді та інші усні твори; • драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні, інші сценічні твори; • музичні твори (з текстом або без тексту); • аудіовізуальні твори; • твори живопису, архітектури, скульптури та графіки; • фотографічні твори; • ілюстрації, карти, плани, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки; • переклади, адаптації, аранжування та інші переробки літературних або художніх творів; збірники творів, якщо вони за добром або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності; 2) комп'ютерні програми; 3) компіляції даних (бази даних), якщо вони за добром або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності; 4) інші твори. <p>2. Твори є об'єктами авторського права без виконання будь-яких формальностей щодо них та незалежно від їх завершеності, призначення, цінності тощо, а також способу чи форми їх вираження.</p> <p>3. Авторське право не поширюється на ідеї, процеси, методи діяльності або математичні концепції як такі.</p> <p>4. Комп'ютерні програми охороняються як літературні твори.</p>
---	---

ЗАХИСТ ПРАВ

продовження таблиці

	<p>5. Компіляції даних (бази даних) або іншого матеріалу охороняються як такі. Ця охорона не поширюється на дані або матеріал як такі та не зачіпає авторське право на дані або матеріал, що є складовими компіляції.</p> <p><i>Ст. 449 Об'єкти суміжних прав</i></p> <p>1. Об'єктами суміжних прав без виконання будь-яких формальностей щодо цих об'єктів та незалежно від їх призначення, змісту, цінності тощо, а також способу чи форми їх вираження є:</p> <ol style="list-style-type: none"> виконання; фонограми; відеограми; програми (передачі) організацій мовлення. <p><i>Ст. 458. Право на наукове відкриття</i></p> <p>1. Автор наукового відкриття має право надати науковому відкриттю своє ім'я або спеціальну назву.</p> <p>2. Право на наукове відкриття засвідчується дипломом та охороняється у порядку, встановленому законом.</p>
<p><i>Ст. 177 Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію</i></p> <p>1. Незаконне використання винаходу, корисної моделі, промислового зразка, топографії інтегральної мікросхеми, сорту рослин, раціоналізаторської пропозиції, привласнення авторства на них, або інше умисне порушення права на ці об'єкти, якщо це завдало матеріальної шкоди у значному розмірі.</p> <p>2. Ті самі дії, якщо вони вчинені повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або завдали матеріальної шкоди у великому розмірі.</p> <p>3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені службовою особою з використанням службового становища або організованою групою, або якщо вони завдали матеріальної шкоди в особливо великому розмірі.</p>	<p><i>Ст. 462. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок</i></p> <p>1. Набуття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок засвідчується патентом.</p> <p>2. Обсяг правової охорони визначається формулою винаходу, корисної моделі, сукупністю суттєвих ознак промислового зразка.</p> <p>3. Умови та порядок видачі патенту встановлюються законом.</p> <p><i>Ст. 472. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми</i></p> <p>1. Набуття права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми засвідчується свідоцтвом.</p> <p>2. Обсяг правової охорони компонування інтегральної мікросхеми визначається зображенням цього компонування на матеріальному носіїві.</p> <p>3. Умови та порядок видачі свідоцтва встановлюються законом.</p> <p><i>Стаття 474. Майнові права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми</i></p> <p>1. Майновими правами інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми є:</p> <ol style="list-style-type: none"> право на використання компонування інтегральної мікросхеми; виключне право дозволяти використання компонування інтегральної мікросхеми; виключне право перешкоджати неправомірному використанню компонування інтегральної мікросхеми, в тому числі забороняти таке використання;

продовження таблиці

	<p>4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.</p> <p>2. Майнові права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми належать володільцю відповідного свідоцтва, якщо інше не встановлено законом чи договором.</p> <p>Ст. 482. Обсяг правової охорони раціоналізаторської пропозиції</p> <p>1. Обсяг правової охорони раціоналізаторської пропозиції визначається її описом, а також кресленнями, якщо вони подані</p> <p><i>Ст. 487. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин, засвідчені патентом</i></p> <p>1. Майновими правами інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин, засвідченими патентом, є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) право на використання сорту рослин, породи тварин, придатних для поширення в Україні; 2) виключне право дозволяти використання сорту рослин, породи тварин; 3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню сорту рослин, породи тварин, у тому числі забороняти таке використання; 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом. <p>2. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин належать володільцю патенту, якщо інше не встановлено договором чи законом.</p>
<p>Ст. 203-1 Незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва</p> <p>1. Незаконне виробництво, експорт, імпорт, зберігання, реалізація та переміщення дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва, якщо ці дії вчинені у значних розмірах,</p> <p>2. Ті самі дії, якщо вони вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або вчинені у великих розмірах. Примітка. Під значним розміром слід розуміти вартість дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання чи сировини для їх виробництва, що у двадцять разів і більше перевищує рівень неоподаткованого мінімуму доходів громадян; під великим розміром слід розуміти вартість дисків для лазерних систем зчитування, мат-</p>	<p>Ст. 452. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав</p> <p>1. Майновими правами інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) право на використання об'єкта суміжних прав; 2) виключне право дозволяти використання об'єкта суміжних прав; 3) право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта суміжних прав, у тому числі забороняти таке використання; 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом. <p>2. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав належать відповідно виконавцеві, виробнику фонограми, виробнику відеограми чи організації мовлення, якщо інше не встановлено договором чи законом.</p> <p><i>Ст. 453. Використання виконання</i></p> <p>1. Використанням виконання є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) доведення виконання до відома публіки під час його здійснення; 2) записування (фіксування) виконання під час його здійснення, якщо таке записування дає можливість сприйняття, відтворення та передачі виконання за допомогою технічних засобів;

ЗАХИСТ ПРАВ

продовження таблиці

<p>риць, обладнання чи сировини для їх виробництва, що у сто разів і більше перевищує рівень неоподаткованого мінімуму доходів громадян.</p>	<p>3) пряме чи опосередковане відтворення запису виконання будь-яким способом та у будь-якій формі;</p> <p>4) продаж та інше відчуження оригіналу чи примірника запису виконання;</p> <p>5) оренда оригіналу чи примірника запису виконання;</p> <p>6) забезпечення засобами зв'язку можливості доступу будь-якої особи до записаного виконання з місця та в час, обраних нею.</p> <p>2. Використанням виконання є також інші дії, встановлені законом.</p> <p><i>Стаття 454. Використання фонограми, відеограми</i></p> <p>1. Використанням фонограми, відеограми є:</p> <p>1) пряме або опосередковане відтворення будь-яким способом та у будь-якій формі відеограми, фонограми;</p> <p>2) продаж та інше відчуження оригіналу чи примірника фонограми, відеограми;</p> <p>3) оренда оригіналу чи примірника фонограми, відеограми;</p> <p>4) забезпечення засобами зв'язку можливості доступу будь-якої особи до фонограми, відеограми з місця та в час, обраних нею.</p> <p>2. Використанням фонограми, відеограми є також інші дії, встановлені законом.</p> <p><i>Стаття 455. Використання передачі (програми) організації мовлення</i></p> <p>1. Використанням передачі (програми) організації мовлення є:</p> <p>1) здійснення (трансляція, ретрансляція) передачі (програми) організації мовлення;</p> <p>2) записування (фіксування) передачі (програми) організації мовлення, якщо таке записування дає можливість сприйняття, відтворення та здійснення її за допомогою технічних засобів;</p> <p>3) відтворення запису передачі (програми) організації мовлення;</p> <p>2) записування (фіксування) передачі (програми) організації мовлення, якщо таке записування дає можливість сприйняття, відтворення та здійснення її за допомогою технічних засобів;</p> <p>3) відтворення запису передачі (програми) організації мовлення;</p> <p>4) представлення передачі (програми) організації мовлення публіці у місці, де встановлено вхідну плату.</p> <p>2. Використанням передачі (програми) організації мовлення є також інші дії, встановлені законом.</p>
<p><i>Ст. 229 Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару</i></p>	<p><i>Ст. 489. Правова охорона комерційного найменування</i></p> <p>1. Правова охорона надається комерційному найменуванню, якщо воно дає можливість вирізнити одну особу з-поміж інших та не вводить в оману споживачів щодо справжньої її діяльності.</p>

продовження таблиці

<p>1. Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару, або інше умисне порушення права на ці об'єкти, якщо це завдало матеріальної шкоди у значному розмірі.</p> <p>2. Ті самі дії, якщо вони вчинені повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або завдали матеріальної шкоди у великому розмірі.</p> <p>3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені службовою особою з використанням службового становища або організованою групою, або якщо вони завдали матеріальної шкоди в особливо великому розмірі.</p> <p>Примітка. Матеріальна шкода вважається завданою в значному розмірі, якщо її розмір у двадцять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, у великому розмірі — якщо її розмір у двісті і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, а завданою в особливо великому розмірі — якщо її розмір у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.</p>	<p>2. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування є чинним з моменту першого використання цього найменування та охороняється без обов'язкового подання заявки на нього чи його реєстрації і незалежно від того, є чи не є комерційне найменування частиною торговельної марки.</p> <p>3. Відомості про комерційне найменування можуть вноситися до реєстрів, порядок ведення яких встановлюється законом.</p> <p>4. Особи можуть мати однакові комерційні найменування, якщо це не вводить в оману споживачів щодо товарів, які вони виробляють та (або) реалізують, та послуг, які ними надаються.</p> <p><i>Ст. 490. Майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування</i></p> <p>1. Майновими правами інтелектуальної власності на комерційне найменування є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) право на використання комерційного найменування; 2) право перешкоджати іншим особам неправомірно використовувати комерційне найменування, в тому числі забороняти таке використання; 3) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом. <p>2. Майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування передаються іншій особі лише разом з цілісним майновим комплексом особи, якій ці права належать, або його відповідною частиною.</p> <p><i>Ст. 495. Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку</i></p> <p>1. Майновими правами інтелектуальної власності на торговельну марку є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) право на використання торговельної марки; 2) виключне право дозволяти використання торговельної марки; 3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню торговельної марки, в тому числі забороняти таке використання; 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом. <p>2. Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку належать володільцю відповідного свідоцтва, володільцю міжнародної реєстрації, особі, торговельну марку якої визнано в установленому законом порядку добре відомою, якщо інше не встановлено договором.</p> <p><i>Стаття 503. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення</i></p> <p>1. Правами інтелектуальної власності на географічне зазначення є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) право на визнання позначення товару (послуги) географічним зазначенням; 2) право на використання географічного зазначення;
--	---

ЗАХИСТ ПРАВ

продовження таблиці

	<p>3) право перешкоджати неправомірному використанню географічного зазначення, в тому числі забороняти таке використання.</p> <p>2. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення, що належать окремим суб'єктам права інтелектуальної власності на географічне зазначення, встановлюються законом.</p>
<p><i>Ст. 231 Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю</i></p> <p>Умисні дії, спрямовані на отримання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю, з метою розголошення чи іншого використання цих відомостей, а також незаконне використання таких відомостей, якщо це спричинило істотну шкоду суб'єкту господарської діяльності.</p> <p><i>Ст. 232. Розголошення комерційної або банківської таємниці</i></p> <p>Умисне розголошення комерційної або банківської таємниці без згоди її власника особою, якій ця таємниця відома у зв'язку з професійною або службовою діяльністю, якщо воно вчинене з корисливих чи інших особистих мотивів і завдало істотної шкоди суб'єкту господарської діяльності.</p> <p><i>Ст. 361-1 Створення з метою використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут</i></p> <p>1. Створення з метою використання, розповсюдження або збуту, а також розповсюдження або збут шкідливих програмних чи технічних засобів, призначених для несанкціонованого втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електров'язку.</p> <p>2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або якщо вони заподіяли значну шкоду.</p>	<p><i>Ст. 506. Майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю</i></p> <p>1. Майновими правами інтелектуальної власності на комерційну таємницю є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) право на використання комерційної таємниці; 2) виключне право дозволяти використання комерційної таємниці; 3) виключне право перешкоджати неправомірному розголошенню, збиранню або використанню комерційної таємниці; 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом. <p>2. Майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю належать особі, яка правомірно визначила інформацію комерційною таємницею, якщо інше не встановлено договором.</p> <p><i>Ст. 507. Охорона комерційної таємниці органами державної влади</i></p> <p>1. Органи державної влади зобов'язані охороняти від недобросовісного комерційного використання інформацію, яка є комерційною таємницею та створення якої потребує значних зусиль і яка надана їм з метою отримання встановленого законом дозволу на діяльність, пов'язану з фармацевтичними, сільськогосподарськими, хімічними продуктами, що містять нові хімічні сполуки. Ця інформація охороняється органами державної влади також від розголошення, крім випадків, коли розголошення необхідне для забезпечення захисту населення або не вжито заходів щодо її охорони від недобросовісного комерційного використання.</p> <p>2. Органи державної влади зобов'язані охороняти комерційну таємницю також в інших випадках, передбачених законом.</p> <p><i>Ст. 420. Об'єкти права інтелектуальної власності</i></p> <p>1. До об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема, належать:</p> <ol style="list-style-type: none"> комп'ютерні програми; компіляції даних (бази даних); 4. Комп'ютерні програми охороняються як літературні твори. 5. Компіляції даних (бази даних) або іншого матеріалу охороняються як такі. Ця охорона не поширюється на дані або матеріал як такі та не зачіпає авторське право на дані або матеріал, що є складовими компіляції.

Література:

1. *Оніщенко Н. М. Правова система: проблеми теорії.* — К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. — С. 7.
2. *Ковальський В. С. Охоронна функція держави як система // Юридична Україна.* — 2003. — № 11. — С. 26—31.
3. *Малярєнко В. Т. Перебудова кримінального процесу України в контексті європейських стандартів: Монографія.* — К.: Юрінком Інтер, 2005. — С. 326—334.
4. *Право інтелектуальної власності. Акад. курс: Підручник / О. П. Орлюк, О. Б. Андрощук та ін.* — К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2007. — С. 71.
5. *Кохановская Е. В. О цивилистическом понимании категории защиты права интеллектуальной собственности // XI Международная научно-практическая конференция "Актуальные проблемы интеллектуальной собственности". Материалы выступлений. Ялта, 2007.* — С. 47—51.

ЦІКАВО ЗНАТИ

РЕЕВОК ПРОТИ NIKE

Відома британська компанія Reebok Internftional Limited, виробник спортивного одягу та взуття, звернулась з позовом до суду на свого конкурента, також досить відому американську компанію Nike. Позивач вважає, що Nike незаконно використала запатентовану компанією Reebok технологію з виробництва взуття. Мова йде про кросівки, що компактно складаються, завдяки чому, їх дуже зручно брати з собою в подорож.

За матеріалами: http://www.uatm.com.ua/show_news.